

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2026
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 08-09

Z obsahu:

- Nové štítky pro datová centra
- Pravidla pro zadávání veřejných zakázek
- Stav Evropské unie

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Vážení čtenáři,

zářijový vývoj v evropských institucích ukazuje, že se priority Evropské unie postupně proměňují. Vedle klimatické politiky se do popředí dostávají otázky bezpečnosti, technologické suverenity a schopnosti evropské ekonomiky obstát v rostoucí globální konkurenci. Tento posun potvrdil i letošní projev Ursuly von der Leyen o stavu Evropské unie. Předsedkyně Evropské komise spojila budoucí prosperitu Evropy s dostupnou domácí energií, zejména z obnovitelných a jaderných zdrojů, silným průmyslem a omezováním strategických závislostí. Klimatická politika podle ní zůstává součástí evropské agendy, stále více je však vnímána také jako nástroj pro posílení energetické bezpečnosti a modernizace evropského hospodářství. Tento přístup se promítá i do konkrétních legislativních návrhů. Návrh nových pravidel pro zadávání veřejných zakázek ukazuje snahu využívat kupní sílu veřejného sektoru strategičtějším způsobem. Veřejné zakázky již nemají být posuzovány převážně podle nejnižší ceny. Větší důraz se má klást na kvalitu, inovace, bezpečnost dodavatelských řetězců a celkovou hospodářskou odolnost. Návrh však zároveň odhaluje i limity současného přístupu. Přestože v části energetického sektoru již funguje hospodářská soutěž a deset členských států již využívá sektorové výjimky, nepřináší širší vynětí z pravidel pro zadávání veřejných zakázek, která zvyšují administrativní náročnost investic. Praktickým příkladem propojení energetické, průmyslové a digitální politiky je nový systém hodnocení udržitelnosti datových center, který Komise představila v září. Jeho cílem je zajistit, aby rozvoj digitální infrastruktury a umělé inteligence probíhal způsobem, který zohlední omezenost energetických zdrojů, podpoří flexibilitu elektrizační soustavy a zároveň přispěje k dalšímu rozvoji evropské ekonomiky. Zatímco Evropská komise v řadě oblastí předkládá ambiciózní návrhy zaměřené na posílení konkurenceschopnosti, bezpečnosti a snížení strategických závislostí EU, jejich uskutečnění bude do značné míry záviset také na tom, zda se členské státy dokážou shodnout na budoucím financování evropských priorit. Debata o příštím víceletém rozpočtu a nových vlastních zdrojích totiž ukazuje, že mezi nimi přetrvávají rozdílné pohledy na celkovou výši rozpočtu, podobu nových vlastních zdrojů i rozdělení prostředků mezi tradiční a nové priority.

Příjemné čtení přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá | Josef Ševčík | David
Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com,
Freeimages.com.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KLIMATICKÁ AGENDA
V EVROPSKÉM
PARLAMENTU

KLIMATICKÁ AGENDA V EVROPSKÉM PARLAMENTU

Evropský parlament na plenárním zasedání dne 15. září přijal několik zpráv ke klíčovým legislativním návrhům v oblasti klimatu, které mají posílit fungování evropského uhlíkového trhu, podpořit dekarbonizaci evropského průmyslu a lépe chránit domácnosti před dopady zelené transformace. Návrhy se týkají mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), Dočasného fondu pro dekarbonizaci a fungování rezerv tržní stability v systémech obchodování s emisemi ETS1 a ETS2. V několika případech se europoslanci přiklonili k ambicióznějšímu řešení, než jaké navrhla Evropská komise.

Evropský parlament přijal svůj [mandát pro jednání s Radou](#) o revizi mechanismu

uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM). Europoslanci podpořili rozšíření působnosti mechanismu na širší okruh navazujících (downstream) výrobků, zejména v odvětvích oceli a hliníku, a zároveň navrhli zpřísnění pravidel proti obcházení systému. Součástí pozice Parlamentu jsou rovněž opatření zaměřená na snížení administrativní zátěže pro nejméně rozvinuté země. Europoslanci dále navrhuji zavedení výjimky pro přeshraniční toky elektřiny ze zemí mimo EU, které provozovatelé přenosových soustav využívají k zajištění stability elektrizační soustavy. Návrh zpravodaje Mohammeda Chahima (S&D, Nizozemsko) byl přijat poměrem 464 hlasů pro, 50 proti a 159 poslanců se zdrželo hlasování.

Europoslanci na plenárním zasedání dále přijali [postoj k návrhu](#) na vytvoření Dočasného fondu pro dekarbonizaci. Jeho cílem je pomoci evropským podnikům zvládat náklady spojené s dekarbonizací a zamezit ztrátě konkurenceschopnosti na světových trzích. Parlament oproti návrhu Komise požaduje, aby podpora z fondu byla poskytována již v letech 2027 až 2029, nikoli až od roku 2028. Zároveň chce rozšířit okruh způsobilých příjemců o výrobce hnojiv a navazující uživatele, kteří čelí

vyšším nákladům souvisejícím s cenou uhlíku. Na seznam podporovaných produktů by měly být nově zařazeny například močovina, dusičnan amonný či síran amonný. Návrh zpravodaje Pascala Canfina (Renew Europe, Francie) byl schválen poměrem 433 hlasů pro, 97 proti a 146 poslanců se zdrželo hlasování.

Významnou pozornost věnovali europoslanci také fungování rezervy tržní stability (Market Stability Reserve, MSR) v rámci stávajícího systému obchodování s emisemi ETS1. Podle současných pravidel jsou povolenky v rezervě nad hranicí 400 milionů kusů automaticky zneplatňovány. Evropská komise navrhla tento mechanismus zrušit a ponechat tyto povolenky v rezervě jako dodatečný nástroj pro stabilizaci trhu. Parlament však zaujal odlišný postoj a podpořil zachování mechanismu rušení povolenek. Současně navrhl zvýšit příslušný práh ze 400 na 650 milionů povolenek od 1. února 2027. [Mandát Evropského parlamentu](#) byl schválen poměrem 367 hlasů pro, 240 proti a 59 poslanců se zdrželo hlasování. Odlišný přístup zvolila Rada, která svou pozici přijala dne 23. září. Členské státy navrhuji dočasně pozastavit zneplatňování povolenek držených v rezervě nad současnou hranicí 400 milionů

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KLIMATICKÁ AGENDA
V EVROPSKÉM
PARLAMENTU

kusů až do konce roku 2030. Od roku 2031 by se hranice pro zneplatňování zvýšila na 800 milionů povolenek. Zatímco Parlament prosazuje zachování automatického rušení přebytečných povolenek, Rada tedy upřednostňuje jejich dočasné ponechání v rezervě.

Přijetím těchto zpráv Parlament stanovil svou vyjednávací pozici pro jednání s Radou o konečné podobě uvedených legislativních návrhů.

V případě systému ETS2, který se vztahuje na budovy, silniční dopravu a další odvětví, však již Parlament a Rada dosáhly předběžné dohody o úpravě rezervy tržní stability (MSR). Evropský parlament na zářijovém plenárním zasedání **schválil** předběžnou dohodu s Radou o úpravě MSR pro systém ETS2. Dohoda má posílit cenovou stabilitu nového systému a zmírnit jeho sociální dopady na domácnosti. Nová pravidla prodlužují fungování rezervy tržní stability i po roce 2030 a posilují mechanismy pro omezení prudkých cenových výkyvů. Pokud cena povolenky překročí 45 eur za tunu CO₂ (v cenách roku 2020), bude možné na trh uvolnit až 40 milionů povolenek namísto dosavadních 20 milionů. Dohoda zároveň

zavádí plynulejší mechanismus uvolňování povolenek v situaci, kdy jejich počet v oběhu klesne pod hranici 260 milionů, což má zabránit náhlým tržním výkyvům. Dohodu podpořilo 467

poslanců, 158 hlasovalo proti a 41 se zdrželo. Po formálním schválení Radou vstoupí novela v platnost dvacátým dnem po zveřejnění v Úředním věstníku EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NOVÉ ŠTÍTKY PRO
DATOVÁ CENTRANOVÉ ŠTÍTKY PRO DATOVÁ
CENTRA

Evropská komise dne 21. září představila nový systém hodnocení udržitelnosti datových center, který má zvýšit transparentnost jejich spotřeby energie a vody a podpořit jejich lepší začlenění do evropského energetického systému. Opatření přichází v době rychlého rozvoje umělé inteligence a rostoucí poptávky po výpočetním výkonu, která výrazně zvyšuje nároky na elektrickou energii i další zdroje.

Datová centra dnes patří k nejrychleji rostoucím sektorům digitální ekonomiky. Evropská komise současně usiluje o výrazné rozšíření datové infrastruktury a v horizontu pěti až sedmi let chce ztrojnásobit kapacitu datových center v EU. Růst tohoto odvětví však vyvolává obavy z dopadů na energetické soustavy, dostupnost vody i plnění klimatických cílů. Datová centra jsou významnými odběrateli elektřiny

a v některých regionech se stále častěji diskutuje také jejich vysoká spotřeba vody potřebné k chlazení serverů.

Nový systém hodnocení se bude vztahovat na jednotlivá datová centra s kapacitou přesahující 500 kW. Provozovatelé budou získávat elektronické označení udržitelnosti s hodnocením vybraných ukazatelů na stupnici od A do G, obdobně jako je tomu u energetických štítků domácích spotřebičů.

Hodnocení nebude posuzovat pouze energetickou účinnost zařízení, ale také spotřebu vody, podíl nízkoemisní elektřiny, využívání odpadního tepla či schopnost datových center přizpůsobovat svou spotřebu aktuálním potřebám elektrizační soustavy. Komise zdůrazňuje, že flexibilní řízení spotřeby může snižovat náklady na provoz energetického systému, posilovat stabilitu sítí a usnadňovat integraci obnovitelných zdrojů energie.

Úspěch nového systému bude záviset také na kvalitě vykazovaných údajů. Jak uvádí doprovodná [zpráva EK o energetické účinnosti datových center](#), požadované údaje do evropské databáze dnes zasílá pouze přibližně 36 % zařízení, na něž se oznamovací povinnost

vztahuje. Nové označování udržitelnosti má proto kromě vyšší transparentnosti přispět také ke zlepšení dostupnosti a kvality údajů o fungování tohoto rychle rostoucího odvětví.

Komise zároveň zahájila [veřejnou konzultaci](#) o zavedení minimálních výkonnostních standardů pro datová centra. Ty by měly být představeny v průběhu roku 2027 a mohly by stanovit minimální požadavky na energetickou a environmentální výkonnost nově budovaných nebo modernizovaných zařízení.

Návrh byl předložen formou aktu v přenesené pravomoci. Evropský parlament a Rada budou mít dva měsíce na jeho přezkum a případné vznesení námitek. Pokud k tomu nedojde, systém vstoupí v platnost a první označení udržitelnosti by mohla být používána od roku 2027.

Komise současně pokračuje v přípravě širší spolupráce mezi provozovateli datových center, energetickými společnostmi, provozovateli sítí a veřejnými orgány. Cílem je zajistit, aby rychlý rozvoj digitální infrastruktury posiloval technologickou konkurenceschopnost Evropy, aniž by ohrožoval její klimatické a energetické cíle.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VLASTNÍ ZDROJE DÁL
ROZDĚLUJÍ EU

VLASTNÍ ZDROJE DÁL ROZDĚLUJÍ EU

Jednání o podobě víceletého finančního rámce EU na období 2028 až 2034 nadále zůstávají bez výraznějšího posunu a členským státům se zatím nedaří přiblížit ke kompromisu. Ani ministři pro evropské záležitosti, kteří o návrhu debatovali dne 22. září, nepřinesli v klíčových otázkách výrazný posun. Vedle debaty o celkové velikosti budoucího rozpočtu a rozsahu možných škrťů patří mezi nejcitlivější témata také jeho příjmová stránka, včetně návrhů na zavedení nových vlastních zdrojů EU.

Přestože většina členských států připouští potřebu nových vlastních zdrojů pro financování budoucího rozpočtu a splácení dluhu vzniklého v souvislosti s programem NextGenerationEU, shoda na konkrétních návrzích zatím chybí.

Podle irského předsednictví se nejširší podpoře těší návrh Komise na příjmy z mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) a nový zdroj založený na nerecyklovaném elektronickém odpadu, u nichž mají výhrady členských států převážně technický charakter.

Ostatní návrhy Komise jsou však výrazně kontroverznější. V případě využití příjmů ze systému obchodování s emisemi (ETS) je sice většina států připravena o návrhu dále jednat, část členských zemí, včetně České republiky, jej však nadále odmítá. Výnosy z dražeb emisních povolenek dnes z velké části plynou do národních rozpočtů a slouží k financování dekarbonizace průmyslu, modernizace energetiky a dalších investic spojených s klimatickou transformací. Přesměrování částí těchto prostředků do rozpočtu EU by tak mohlo omezit schopnost členských států financovat vlastní transformační opatření.

Kritiku vyvolává také návrh na využití příjmů ze spotřebních daní z tabákových výrobků. Ještě větší odpor panuje vůči návrhu CORE (Corporate Resource for Europe), tedy novému příspěvku založenému na aktivitách velkých podniků na jednotném trhu. Výhrady směřují zejména k tomu, že by šlo o nový odvod založený na aktivitách velkých podniků na

jednotném trhu, který by podle kritiků mohl oslabit konkurenceschopnost EU.

Ani návrhy Evropského parlamentu na zavedení evropské daně z digitálních služeb, online hazardních her nebo kryptoaktiv zatím nezískaly širší podporu. Většina členských států buď nesouhlasí s jejich zavedením, nebo pochybuje, že by je bylo možné zavést již od roku 2028.

Určitou podporu má mezi některými státy daň z digitálních služeb, proti ní však zaznívají i geopolitické argumenty. Německo a další země například upozorňují na možné negativní dopady na vztahy se Spojenými státy. Skepticky jsou přijímány i další alternativní návrhy, například daň z cukru nebo zvláštní odvod telekomunikačního sektoru.

Z dosavadních jednání vyplývá, že žádný z navržených zdrojů zatím nezískal dostatečně širokou podporu. Schválení nových vlastních zdrojů přitom nebude jednoduché. Vyžaduje jednomyslný souhlas členských států v Radě, souhlas Evropského parlamentu a následnou ratifikaci ve všech členských státech podle jejich ústavních pravidel. I proto se debata o příjmové stránce rozpočtu řadí mezi nejcitlivější části vyjednávání.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VLASTNÍ ZDROJE DÁL
ROZDĚLUJÍ EU

Irské předsednictví upozorňuje, že dosažení smysluplného balíčku nových vlastních zdrojů bude vyžadovat kompromisy na všech stranách a že řada členských států spojuje svou ochotu podpořit jednotlivé zdroje s celkovou podobou budoucího víceletého finančního rámce.

K nejsilnějším zastáncům rozsáhlého balíčku nových vlastních zdrojů patří Francie, která varuje, že bez nových příjmů by se jednání o rozpočtu mohla dostat do slepé uličky. Naproti tomu Německo a Dánsko zdůrazňují, že vlastní zdroje nemohou nahradit debatu o výdajových prioritách a potřebných úsporách. Právě střet mezi zastánci vyšších příjmů a příznivci rozpočtové zdrženlivosti se zřejmě stane jedním z hlavních témat nadcházejících měsíců.

Členské státy jsou v jednání o příštím rozpočtu EU rozdělené do dvou hlavních táborů. Na jedné straně stojí skupina zemí prosazujících zachování silného financování tradičních politik EU, zejména politiky soudržnosti a společné zemědělské politiky. Státy označované jako „přátelé soudržnosti“, mezi nimi i Česká republika, zdůrazňují, že soudržnost a konkurenceschopnost se vzájemně doplňují, nikoli vylučují.

Na opačné straně stojí skupina rozpočtově zdrženlivých států, zejména Německo, Rakousko, Dánsko, Finsko, Nizozemsko a Švédsko, které požadují výrazné snížení návrhu Komise, zachování rozpočtových rabatů a přesun prostředků směrem k novým prioritám, jako jsou obrana, bezpečnost, konkurenceschopnost, migrace a strategická autonomie. Podle těchto zemí musí rozpočet EU více odrážet současné geopolitické výzvy a nelze připustit jeho navýšení v navrženém rozsahu bez důkladného přehodnocení stávajících výdajů.

Další směřování jednání by měl naznačit říjnový summit Evropské rady. Lídři členských států na něm projednají nový vyjednávací dokument připravený irským předsednictvím a vyjádří se k nejspornějším otázkám, zejména k celkovému objemu rozpočtu, rozsahu financování nových priorit a možnostem zavedení nových vlastních zdrojů.

Ani případná shoda mezi členskými státy však nebude znamenat konec vyjednávání. Víceletý finanční rámec vyžaduje souhlas Evropského parlamentu, který již nyní prosazuje řadu odlišných priorit, včetně silnějších environmentálních podmínek pro čerpání finančních prostředků a ambicióznějšího

přístupu k novým vlastním zdrojům. Členské státy proto budou muset při hledání kompromisu zohledňovat nejen rozdílné národní zájmy, ale také pozici Parlamentu. S ohledem na následná jednání mezi Radou a Evropským parlamentem bude důležité dosáhnout politického pokroku během roku 2027, aby mohl být nový rozpočet schválen včas před začátkem programového období v roce 2028.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRAVIDLA PRO
ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH
ZAKÁZEK

PRAVIDLA PRO ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Evropská komise dne 9. září představila návrh nového [nařízení o zadávání veřejných zakázek](#), které má zásadně modernizovat a zjednodušit současný evropský rámec. Návrh však otevírá debatu o tom, zda je stávající rozsah regulace přiměřený ve všech odvětvích. V energetice, kde již funguje hospodářská soutěž a deset členských států využívá sektorové výjimky, návrh nepřináší širší vynětí z pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

Prostřednictvím zadávacích řízení jsou financovány vybrané projekty v oblasti dopravy, energetiky, zdravotnictví, školství či digitální infrastruktury, které realizují veřejní zadavatelé nebo zadavatelé z vybraných sektorů, na které nařízení dopadá.

Jedním z hlavních cílů reformy je zjednodušení

současného systému. Navrhované nařízení sjednocuje tři stávající směrnice o zadávání veřejných zakázek a další související ustanovení zakotvená v odvětvové legislativě do jednoho přímo použitelného právního předpisu. Nový systém má být pro zadavatele i dodavatele přehlednější a administrativně méně náročný. Namísto dnešních pěti postupů budou k dispozici pouze tři základní zadávací postupy. Současně se zvýší flexibilita zadavatelů, kteří budou moci během řízení více využívat jednání s uchazeči a lépe konzultovat potřeby trhu ještě před zahájením soutěže.

Významnou novinkou je vytvoření integrovaného digitálního trhu veřejných zakázek. Ten by měl být tvořen propojenými a vzájemně kompatibilními národními platformami elektronického zadávání. Podnikům by to umožnilo ucházet se o veřejné zakázky v celé EU prostřednictvím kterékoliv z připojených platform. Pro veřejné zadavatele by účast v tomto digitálním systému byla povinná. Digitalizace má mj. usnadnit automatické ověřování splnění podmínek účasti, zvýšit transparentnost a zlepšit výměnu dat mezi členskými státy.

Komise dále navrhuje posun od tradičního

hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny k širšímu posuzování kvality. Standardní metodou zadávání zakázek by se měl stát nejlepší poměr mezi cenou a kvalitou. Kritéria kvality by měla představovat nejméně 30 % celkového hodnocení a u zakázek s vysokým podílem lidské práce alespoň 50 %. Vedle ceny by tak zadavatelé měli usilovat také o zohlednění environmentálních, sociálních, inovačních, bezpečnostních aspektů či aspektů odolnosti. Návrh přitom ponechává zadavatelům značnou flexibilitu při stanovení konkrétních kvalitativních kritérií podle povahy pořizovaného plnění. Pokud by se zadavatel od tohoto přístupu odchýlil, musel by své rozhodnutí řádně zdůvodnit.

Návrh zároveň reflektuje změněné geopolitické prostředí a rostoucí význam ekonomické bezpečnosti. V souladu s doporučeními Draghiho zprávy budou muset veřejní zadavatelé ve větší míře zohledňovat rizika spojená s bezpečností, zejména v případě zakázek týkajících se kritických technologií a infrastruktury. Nová pravidla identifikují širokou škálu potenciálních hrozeb, mezi které patří kybernetické útoky, špionáž, škodlivé zahraniční vměšování, únik citlivých informací nebo nadměrná závislost na dodavatelích se

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRAVIDLA PRO
ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH
ZAKÁZEK

sídlem ve třetích zemích. Pokud by se tato rizika projevila, měli by mít veřejní zadavatelé k dispozici soubor účinných nástrojů, včetně možnosti vyloučit uchazeče ze zadávacího řízení nebo za stanovených podmínek ukončit smlouvu.

Návrh nyní vstupuje do legislativního procesu, během něhož jej projednají Evropský parlament a Rada. Teprve po dosažení dohody o konečné podobě textu bude možné nové nařízení přijmout a uvést do praxe.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

STAV EVROPSKÉ UNIE

STAV EVROPSKÉ UNIE

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen ve svém letošním projevu o stavu Evropské unie představila vizi Evropy jako kontinentu, který musí v nejistém světě převzít větší odpovědnost za svou bezpečnost, prosperitu i technologickou budoucnost. V době rostoucího geopolitického napětí, obchodních sporů, rychlého rozvoje umělé inteligence a silících dopadů změny klimatu zdůraznila, že Evropská unie musí posílit svou konkurenceschopnost a strategickou odolnost, zajistit dostupnou čistou energii a zachovat schopnost hájit své zájmy ve stále nejistějším světě.

Významnou část projevu věnovala předsedkyně Komise posílení evropské konkurenceschopnosti a dokončení jednotného trhu. Zdůraznila, že Evropa bude

muset „učinit jasná fiskální rozhodnutí, aby se podařilo zachovat fiskální udržitelnost a zároveň ochránit investice“. Za hlavní prioritu označila nastartování evropské ekonomiky a připomněla vizi Maria Draghiho a Enrica Letty o jednotné Evropě, ve které mohou inovace, energie, kapitál i podnikání volně překračovat hranice.

Současně upozornila, že v dnešní globální ekonomice rozhoduje rychlost. Evropská komise proto plánuje další zjednodušení administrativy a urychlení povolovacích procesů, zejména u projektů strategického významu pro Evropu.

Předsedkyně potvrdila, že klimatické cíle zůstávají součástí evropské politiky. Jejich naplňování je však stále více propojeno s cílem posílit průmysl, zajistit dostupnou čistou energii a snížit strategické závislosti. V oblasti energetiky a průmyslu zdůraznila, že Evropa nemůže zůstat průmyslovou velmocí, pokud budou ceny energií dlouhodobě vyšší než u jejích globálních konkurentů. Řešením má být rychlejší rozvoj cenově dostupné čisté energie z domácích zdrojů (zejména z obnovitelných zdrojů a jádra), rychlejší elektrifikace evropské ekonomiky a modernizace a posilování

energetických sítí (a s tím spojené zrychlení investic a povolovacích procesů). Podle předsedkyně Komise je právě dostupná elektřina klíčem k posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu, snížení dovozní závislosti a posílení strategické autonomie Unie.

Neméně silný důraz kladla předsedkyně Komise na férové podmínky v globální hospodářské soutěži. Varovala, že rekordní obchodní deficit Evropské unie vůči Číně a vysoká závislost na dovozu kritických surovin představují pro Evropu hospodářské i bezpečnostní riziko. EU proto podle ní bude usilovat o vyváženější obchodní vztahy a současně urychlit snahy o diverzifikaci dodavatelských řetězců. K tomu má přispět i plánované vytvoření Evropské korporace pro kritické suroviny, která by pomáhala zajišťovat dodávky a vytvářet strategické zásoby surovin nezbytných pro výrobu baterií, čipů, čistých technologií či obranných systémů.

Předsedkyně Komise dále připomněla, že Evropa se otepluje přibližně dvakrát rychleji než světový průměr a že nedávné vlny veder, lesní požáry a období extrémního sucha ukazují, že změna klimatu již není vzdálenou hrozbou, ale

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

STAV EVROPSKÉ UNIE

každodenní realitou. Evropská komise má proto v úmyslu představit v říjnu nový rámec klimatické odolnosti, dále připravuje Evropský plán pro zvládání vln veder, který má zahrnovat systémy včasného varování i lepší připravenost zdravotnictví, a Alianci pro pojištění klimatických rizik. Představí také novou Vodní iniciativu zaměřenou na řešení nedostatku vody, posílení odolnosti zemědělství a ochranu průmyslu i potravinové bezpečnosti.

Další oblastí, kterou předsedkyně označila za klíčovou pro budoucí prosperitu Evropy, je umělá inteligence a její využití v průmyslu, energetice a dalších strategických odvětvích. Zdůraznila, že Evropa musí držet krok se světovou technologickou špičkou a zaměřit se na praktické využití umělé inteligence v ekonomice.

Vedle ekonomických a klimatických témat zazněla v projevu také silná politická a hodnotová rovina. Von der Leyen představila Evropu jako společenství založené na solidaritě a schopnosti obstát v době rostoucí geopolitické nejistoty. Evropskou integraci popsala nejen jako nástroj hospodářské spolupráce, ale také jako projekt míru, stability a společné odpovědnosti. Letošní projev tak

nebyl jen přehledem politických a legislativních priorit pro nadcházející rok, ale spíše výzvou k posílení evropské odolnosti, konkurenceschopnosti a jednoty.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKT O AKCELERÁTORU
PRŮMYSLU

AKT O AKCELERÁTORU PRŮMYSLU

Na půdě Evropského parlamentu v Bruselu se dne 2. září uskutečnilo společné veřejné slyšení Výboru pro mezinárodní obchod (INTA), Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) věnované návrhu Aktu o akcelérátoru průmyslu (Industrial Accelerator Act, IAA). Cílem slyšení bylo získat podněty pro další práci na návrhu, který má podle Evropské komise podpořit evropskou výrobní kapacitu, investice a odolnost evropského průmyslu. Hlavní část debaty se soustředila na to, jak v praxi nastavit koncept „Made in Europe“.

Jedním z nejvýraznějších témat byla právě definice evropské výroby. V debatě zaznívalo, že samotná finální montáž v EU nemusí být dostatečným měřítkem. Do posuzování by

podle diskutujících mohl vstupovat podíl hodnoty vytvořené v Evropě, jednotlivé části dodavatelského řetězce nebo také výzkum a vývoj. Cílem je podle vystupujících zabránit situaci, kdy by se do Evropy přesunula pouze závěrečná fáze výroby, zatímco většina hodnoty by vznikala mimo EU. Současně se diskutovalo možnost zapojení partnerských zemí a podmínky, za kterých by jejich produkce mohla být do evropského rámce zahrnuta.

S tím úzce souvisí otázka investic. Z debaty vyplynul důraz na předvídatelné podmínky, které umožní firmám plánovat dlouhodobé investice do výroby, technologií a výzkumu. Pozornost se věnovala také zahraničním investicím a tomu, jak zajistit, aby přinášely skutečnou evropskou přidanou hodnotu, například prostřednictvím výrobních kapacit, pracovních míst nebo rozvoje technologických schopností. Podobně se diskutovalo o veřejné podpoře a o tom, jak ji nastavit tak, aby podporovala strategické investice v Evropě.

Důležitou součástí diskuse byla také otázka poptávky. Podle účastníků nebude samotná podpora výroby stačit, pokud pro evropské produkty a technologie nevznikne odpovídající trh. V této souvislosti zazněl význam veřejných

zakázek a dalších nástrojů, které mohou pomoci vytvářet evropské trhy pro strategické produkty a technologie.

Zároveň se opakovaně vracela obava z příliš složitosti systému. Požadavky na evropský původ mohou znamenat nové povinnosti při sledování dodavatelských řetězců, certifikaci nebo prokazování podílu evropské hodnoty. Účastníci proto zdůrazňovali potřebu jasných, jednotných a prakticky proveditelných pravidel. Diskutovalo se také technologická neutralita a dostatečná flexibilita, aby nový rámec neznevýhodňoval firmy působící na globálním trhu.

Evropská komise v závěru zdůraznila potřebu zvýšit evropskou výrobní kapacitu a současně zachovat flexibilitu a omezit administrativní zátěž. Důležitou součástí návrhu má být také prevence obcházení pravidel.

Veřejné slyšení tak otevřelo širší debatu o tom, jak nastavit evropskou průmyslovou politiku tak, aby podporovala investice, technologický rozvoj a odolné dodavatelské řetězce. Pro další projednávání návrhu bude důležité především praktické nastavení konceptu „Made in Europe“ a jeho uplatnění v podmínkách globální konkurence.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)SOUBOR DOPORUČENÍ
K PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ
EU O METANU

SOUBOR DOPORUČENÍ K PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ EU O METANU

Evropská komise přijala dne 20. července dvojici doporučení týkajících se provádění nařízení Evropské unie o metanu. Jejich cílem je usnadnit dovozcům plnění nových povinností a sjednotit přístup členských států k ukládání sankcí. Komise současně zdůraznila, že provádění nařízení o snižování emisí metanu v odvětví energetiky nesmí ohrozit bezpečnost dodávek energie do Evropy. Přijatá doporučení reagují na přetrvávající geopolitickou nejistotu i na praktické obavy spojené s nákupem zemního plynu, LNG a ropy od producentů ze třetích zemí.

Proč Komise doporučení vydala ?

Evropská komise nadále podporuje cíle nařízení, které má prostřednictvím přesnějšího měření, vykazování a snižování emisí přispět k omezení úniků metanu v energetickém sektoru. Doporučení jsou reakcí na žádosti členských států o koordinovaný přístup na

úrovni EU a na výzvy trhu k zajištění větší právní jistoty při plnění dovozních požadavků. Ty se postupně vztahují nejen na poskytování informací o emisích, ale také na prokazování rovnocennosti monitorovacích, vykazovacích a ověřovacích opatření u producentů mimo EU. Od 1. ledna 2027 mají dovozci prokazovat, že příslušné dodavatelské smlouvy pokrývají komodity produkované za použití opatření rovnocenných požadavkům nařízení.

V praxi však dovozci a obchodníci často nemají přímý vztah s producentem ani možnost ovlivnit všechny články složitého dodavatelského řetězce. Získání požadovaných informací proto závisí na součinnosti zahraničních producentů, obchodních partnerů a držitelů dat, nad nimiž evropský odběratel nemusí mít právní ani faktickou kontrolu. To je významné zejména při nákupu plynu a LNG na velkoobchodních trzích, kde se fyzický původ konkrétní dodávky může lišit od smluvního řetězce. Nedostupnost údajů nebo neochota zahraničního partnera je poskytnout tak může omezovat okruh využitelných dodavatelů, komplikovat uzavírání smluv a v krajním

případě negativně ovlivnit ceny, diverzifikaci i bezpečnost dodávek.

Doporučení mají tato rizika částečně zmírnit a usnadnit uzavírání smluv o dodávkách plynu, LNG, ropy a uhlí do EU. Neřeší však všechny související otázky, zejména odpovědnost dovozce za neposkytnutí informací třetí stranou nebo jednotný postup národních orgánů při posuzování toho, zda dovozce vyvinul dostatečné úsilí. Komise ve svém aktuálním výkladu potvrzuje, že pro komodity neznámého nebo nespecifikovaného původu neexistuje obecná výjimka. Pokud dovozce požadované informace nezíská, musí tuto skutečnost řádně odůvodnit a doložit kroky, které za účelem jejich získání podnikl.

Co Komise členským státům doporučuje ?

První doporučení se zaměřuje na možná řešení pro prokazování souladu s dovozními požadavky. Obsahuje kritéria pro poskytovatele compliance řešení a nezávazné vzorové smluvní doložky, které mohou dovozci využít při uzavírání nových smluv nebo změnách stávajících kontraktů. Počítá mimo jiné

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)SOUBOR DOPORUČENÍ
K PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ
EU O METANU

s certifikačními mechanismy a se systémy sledování a uplatnění dokladů o souladu. Smyslem je umožnit obchodování i v případech, kdy nelze fyzickou komoditu v každém okamžiku jednoduše přiřadit ke konkrétnímu producentovi. Vzorové doložky jsou však dobrovolné a jejich začlenění do smlouvy samo o sobě nezaručuje, že zahraniční partner požadované informace skutečně poskytne.

Druhé doporučení se týká uplatňování sankcí za porušení dovozních povinností. Komise členské státy vybízí, aby při posuzování jednotlivých případů zohledňovaly okolnosti, dostupnost informací a prokazatelné úsilí dovozce o dosažení souladu. Tento přístup může snížit krátkodobá regulatorní rizika, doporučení však není právně závazné a nemění samotné nařízení. Jednotlivé členské státy proto nadále odpovídají za nastavení a uplatňování vlastních sankčních režimů.

Podstatné je, že doporučení ani případná zdrženlivost při ukládání sankcí nepozastavují povinnosti vyplývající z nařízení. Dovozci tak musí pokračovat v přípravě smluvních a vykazovacích procesů, přestože některé

metodické otázky zůstávají otevřené a získání potřebných údajů není vždy v jejich moci. Z pohledu trhu proto nadále zaznívají požadavky na právně jednoznačné zohlednění náležité péče dovozce a na ochranu subjektů, které podnikly všechny přiměřené kroky, ale potřebná data kvůli nesoučinnosti třetích stran nezískaly.

Jak Komise hodlá zajistit řádné provádění?

Komise zdůrazňuje, že zůstává plně odhodlána nařízení o emisích metanu provádět. Přijatá doporučení mají usnadnit jeho praktické uplatňování a současně omezit riziko narušení dodávek energie v období zvýšeného geopolitického napětí. Od společností Komise očekává, že budou pokračovat v přípravě na nové požadavky, upravovat dodavatelské smlouvy a dokumentovat úsilí vynaložené na získání údajů od obchodních partnerů.

Komise je připravena pomáhat členským státům prostřednictvím sítě příslušných orgánů i na dvoustranné úrovni a dále rozvíjet praktické pokyny k uplatňování nařízení. Jejich metodické materiály jsou nicméně nezávazné a závazný

výklad unijního práva přísluší Soudnímu dvoru EU. Pro dovozce a obchodníky proto bude důležité nejen průběžně sledovat další výklad Komise, ale také postup národních orgánů a dopady nových požadavků na dostupnost, flexibilitu a cenu dodávek. Pokud by provádění nařízení začalo omezovat možnost pořizovat plyn a další energetické komodity na světových trzích, může být nutné přijmout další opatření, která zajistí rovnováhu mezi snižováním emisí, právní jistotou a bezpečností dodávek.

V následujícím období lze očekávat, že z iniciativy 20 členských států současně dojde k pozastavení aplikovatelnosti metanového nařízení. V čele této iniciativy stojí Česká republika.

